

Természeti értékeink - totó

1) A kerecsensólyom őseink fontos és kiemelt vadász „háziállata” volt. Ezt a jól alkalmazkodó, jól tanítható ragadozómadarat vadászatoknál használták. **Melyik tulajdonság teszi sikeres vadásszá a kerecsent?**

<https://hgyvk.hu/index.php/zoldulunk-w/termeszeti-ertekek-2022/81-az-ev-termeszeti-ertekei-hazankban-2024/2309-2024-madara-a-kerecsensolyom>

a.	Nagyobb termetű zsákmányt (nyulat, madarakat) is el tud ejteni.
b.	Kiszemelt áldozatát több, mint 300 km/órás sebességű zuhanórepüléssel vadássza le.
c.	A nyílt terepen több kilométerről észreveszi zsákmányát.

2) A réti csík hazai vizeinkben élő őshonos halak egyike. A vízszabályozást megelőzően nagyon nagy számban foglalkoztak hazánkban csíkászattal. A halászok „léket” vágtak, és a léknél oxigénben gazdagabb víz miatt a hal elhagyta búvóhelyét. **Hol kellett a csíkászoknak léket vágniuk?**

<https://hgyvk.hu/index.php/a-honap-ajanlata/marcius/2346-a-honap-ajanlata-2024-marcius>

a.	A növényzettel benőtt lápokon, mocsarakban.
b.	A télen befagyott sekélyebb tavak, holtágak jegén.
c.	A rétek, legelők mentén található lassú folyású patakok jegén.

3) A Körös-Maros Nemzeti Park folyómenti területein, a szikes pusztáin, az egykori mocsárvidékein, árterek helyén a folyószabályozásokat követően is fennmaradtak a természetközeli területek. Ezeken a területeken több növényfaj is védetté lett nyilvánítva. **Összesen hány növényfaj kapott valamilyen védelmi fokozatot?**

<https://hgyvk.hu/index.php/zoldulunk-w/oshonos-novenyek>

a.	71
b.	73
c.	74

4) A legnagyobb testű kígyónk a kaszpi haragossikló. Ha sarokba szorítják, akkor a nevéhez méltóan azonnal támad, és vadul harap. Nem mérges kígyó, ezért harapása nem veszélyes, de a nagyobb testű

példányok kellemetlen sebeket is ejthetnek. **Mekkorára nőhet egy kifejlett példány?**

<https://hgyvk.hu/index.php/81-az-ev-termeszeti-ertekei-hazankban-2024/2428-az-ev-hulloje-2024-ben-a-kaszpi-haragossiklo>

a.	2 méter
b.	4 méter
c.	6 méter

5) A fehér tündérrózsa elnevezéséhez az a hiedelem társult, hogy a tündérek ezen a növényen pihennek vagy táncolnak éjszaka. A hazánkban is vadon élő növényben nemcsak gyönyörködni lehet, hanem számos gyógyító hatása is van. **Mire nem alkalmazzák a gyógyászatban a növény részeit?**

<https://hgyvk.hu/index.php/a-honap-ajanlata/aprilis/2366-a-honap-ajanlata-2024-aprilis>

a.	vérnyomáscsökkentésre	c.	érzéstelenítésre
b.	gyulladások csökkentésére	d.	felületi égésekre

6) A közönséges medvelepke képes hangot kiadni. Mivel éjszaka aktív lepke, a denevérek zsákmánynak tekinthetik, így próbálja megzavarni azok tájékozódását. **Milyen hangot ad ki a lepke?**

<https://hgyvk.hu/index.php/a-honap-ajanlata>

a.	kattogó
b.	morgó
c.	cincogó

7) A közönséges bükk az egyik legsokoldalúbban felhasználható fajok egyike. Elsősorban a járműipar, az építészet és a bútoripar hasznosítja, de a papírgyártásban, a textiliparban is pótolhatatlan alapanyag. Régebben nagy jelentőségű volt a makktermések gyűjtögetése is. Sokféleképpen felhasználták termését. Melyik állítás hamis?

<https://hgyvk.hu/index.php/a-honap-ajanlata/majus/2401-a-honap-ajanlata-2024-majus>

a.	A bükk makkjából olajat préseltek, amit aztán főzésre, világításra használtak.
----	--

b.	A tűzhelyen megpörkölt makkot kávépótlóként használták.
c.	A makkból főzéssel, lepárlással kivonatot készítettek, ami gyógyhatású krémek alapanyagául is szolgált.
d.	Szárítás után a makkot megőrölték, lisztjéből kenyeret és pogácsát sütöttek.

8) A legkisebb rágcsálónk, a törpeegér mindössze 5-11 grammot nyom a mérlegen, ami megközelítőleg egy zacskó sütőpor súlya. Tudományos neve, a *Micromys minutus* is apró termetére utal. **Mégis milyen apró ez a védett rágcsáló?**

<https://hgyvk.hu/index.php/zoldulunk-w/termeszeti-ertekek-2022/2086-az-ev-termeszeti-ertekei-hazankban-2022>

a.	Teljes testhossza 6 cm.
b.	Testhossza 10 cm, aminek majdnem a felét a farka teszi ki.
c.	Testhossza 12 cm fejétől a farka végéig.

9) A Körösök és a Maros hullámterén fennmaradt holtágak és kubikgödrök mellett megmaradt ligeterdők rovarvilága számos ritka, természetvédelmi szempontból értékes fajjal büszkélkedhet. Ilyen a Körös-ártéri nyárfajokon fejlődő egyik legnagyobb éjjeli lepkénk is. **Melyik védett lepkénkre gondolunk?**

<https://hgyvk.hu/index.php/zoldulunk-w/termeszeti-ertekek-2022/2175-vedett-lepkek-a-koros-maros-nemzeti-parkban>

a.	kéköves bagolylepke
b.	nagy rókalepke
c.	kis fehérsávoslepke

10) A kétlaki növények két különböző típusú virágot hoznak létre, az egyedein vagy csak porzó virág vagy csak termős virág képződik. Ezek a növények nagy szerepet játszanak a növényvilág biológiai sokféleségének fenntartásában. A kétlaki rendszer növeli a fajok túlélési esélyeit a környezeti változásokkal és az új környezeti feltételekkel szemben. **Melyik védett fafajunk kétlaki?**

a.	fekete nyár
b.	közönséges vadgesztenye

c.	közönséges bükk
----	-----------------

11) Az árvacsalánfélék családjába tartozó menták szerte a világon népszerű gyógynövények közé tartoznak. A mérsékelt éghajlatú országokban teáját leggyakrabban télen isszák, de az arabok még a sivatagban is főzött teaként fogyasztják. **Miért?**

<https://hgyvk.hu/index.php/a-honap-ajanlata/julius/2439-honap-ajanlata-2024-julius>

a.	Élénkít és felfrissít, fokozza a koncentrációt.
b.	Izzasztó hatása miatt.
c.	Fejfájás kezelésére.

12) Évente több kategóriában hirdetnek év élőlénye győztest. Vannak kategóriák, ahol szakemberek három fajt javasolnak és a nagyközönség szavazatai döntenek. Például az év madara, fája, rovarja kategóriában. És vannak olyan fajok, amelyeket szakemberek választanak, hogy minél szélesebb körben megismerhessük ezeket a védett élőlényeket. Például az év emlőse csoportnál. Az elmúlt évek jelöltjei közül a bodorka is győztesként került ki. **Milyen kategóriában győzött?**

a.	Az év hala
b.	Az év rovára
c.	Az év vadvirága

13) A vadgesztenye számos gyógyszer, kozmetikai és egyéb termék alapanyaga. Szinte minden része értékes és használható: a magja, a virágja, a kérge és a levele is tartalmaz hatóanyagokat. **Melyik hatóanyaga miatt alkalmazható mosószerként is a gesztenye?**

<https://hgyvk.hu/index.php/zoldulunk-w/termeszeti-ertekek-2022/2209-2023-ban-az-ev-gyogynovenye-a-vadgesztenye>

a.	kampferol
b.	eszculin
c.	szaponin

+1) Az európai vadmacska nagy mértékben hasonlít a házi macskához, alapos megfigyelésükre azonban ritkán adódik lehetőségünk rejtett életmódja és éjszakai aktivitása miatt. Egyébként is igyekeznek embertől zavartalan, megfelelő búvóhelyet választani. **Melyik élőhelyet nem választja magának?**

<https://hgyvk.hu/index.php/zoldulunk-w/termeszeti-ertekek-2022/2024/2517-az-ev-emlose-a-vadmacska>

a.	faodú
b.	rókakotorék
c.	nyúlüreg